

ปกิณกะ

พจนานุกรมศัพท์แพทย์ อักษร H (ต่อ)

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน*

homogenate สารผสมเนื้อเดียว น. สารต่างชนิดที่ผสมเป็นเนื้อเดียวกัน เช่น เนื้อเยื่อป่นละเอียดที่ผสมเข้าด้วยกัน

homogeneity สภาพเนื้อเดียว น. ๑. ลักษณะหรือคุณภาพของสิ่งที่มีลักษณะเป็นเนื้อเดียว

๒. สภาพการกระจายตัวของความแรงสนามแม่เหล็กสม่ำเสมอทั่วทั้งสนาม คมม. *homogenicity*

homogeneization การผสมเป็นเนื้อเดียว น. การกระทำหรือกระบวนการที่ทำให้เกิดเป็นเนื้อเดียวกัน คมม. *homogenization*

homogeneous -เป็นเนื้อเดียว ว. เกี่ยวกับสารที่ผสมให้ผลรวมกันเป็นเนื้อเดียว หรือมีคุณภาพสม่ำเสมอ คมม. *homogenous*

homogenesis กำเนิดเอกพันธุ์ น. การสืบพันธุ์ให้ลูกเหมือนเดิมทุกรุ่น

homogenic -หน่วยพันธุกรรมเหมือน ว. มีแอลลีลเหมือนกันที่โลคัสใดโลคัสหนึ่งบนโครโมโซมคู่เหมือน คมม. *homozygous*

homogenicity สภาพเนื้อเดียว น. คมม. *homogeneity*
homogenization การทำเป็นเนื้อเดียว น. คมม. *homogeneization*

homogenize ทำเป็นเนื้อเดียว ก. ทำให้ผสมเข้ากันเป็นเนื้อเดียว หรือมีคุณภาพเดียวกัน

homogenote ไฮโกตพันธุ์กรรมเหมือน น. ไฮที่ผสมแล้วระหว่างเซลล์แบคทีเรียผู้ถ่ายทอดสารพันธุกรรมกับผู้รับมีแอลลีลที่โลคัสจำเพาะของบริเวณดีพลอยด์เหมือนกัน

homogenous -เป็นเนื้อเดียว ว. คมม. *homogeneous*
homogentisate ไฮโมเจนทิสเตต น. รูปประจุลบของกรดไฮโมเจนทิสลิก

homogentisate 1,2-dioxygenase ไฮโมเจนทิสเตต ๑,๒-ไดออกซิเจเนส น. เอนไซม์ที่เร่งกระบวนการเติมออกซิเจนของสารไฮโมเจนทิสเตต เกิดเป็น ๔-เมธิลลิวคอปิโทแอตเตตซึ่งเป็นขั้นตอนในการสลายตัวยโรซินและเฟนิลแอลานีน การพร่องเอนไซม์นี้ทำให้เกิดภาวะปัสสาวะมีแอลแคปโทนโรซินถ่ายทอดทางสารพันธุกรรมถ่ายทอด คมม. *homogentisic acid oxidase*

homogentisic acid กรดไฮโมเจนทิสลิก น. สารฮัยโดรคาร์บอนหอมที่เป็นสารกึ่งกลางระหว่างการแปรรูปของตัวยโรซินและเฟนิลแอลานีน กรดไฮโมเจนทิสลิกที่สะสมผิดปกติจะถูกขับออกกับปัสสาวะ พบในภาวะปัสสาวะมีแอลแคปโทน

homogentisic acid oxidase ไฮโมเจนทิสลิกออกซิเดส น. คมม. *homogentisate 1,2-dioxygenase*

homogentisic acid oxidase deficiency ภาวะพร่องไฮโมเจนทิสลิกออกซิเดส น. คมม. *alkaptonuria*

homogentisuria ภาวะปัสสาวะมีกรดไฮโมเจนทิสลิก น. การขับกรดไฮโมเจนทิสลิกออกในปัสสาวะ พบในภาวะปัสสาวะมีแอลแคปโทน

homoglandular -ต่อมชนิดเดียวกัน ว. เกี่ยวกับต่อมชนิดเดียวกัน

homograft เนื้อเยื่อถ่ายปลูกเอกพันธุ์ น. คมม. *allogeneic graft, allograft*

homoi(o)- -เหมือนกัน ว. คมม. *home(o)-*

* ศ.ดร.นพ.สมชัย บวรกิตติ ประธานกรรมการ, ศ.นพ.ก้องเกียรติ กุณท์กันทรารกร กรรมการ, ศ.ทพญ.ไฉน จงรักษ์ กรรมการ, ศ.พญ.ฉวีวรรณ บุนนาค กรรมการ, นพ.ทองดี ชัยพานิช กรรมการ, ศ.คลินิก พญ.คุณไธวดี ดุลยจินดา กรรมการ, รศ.ดร.ปรีชา ลิ้มกุล กรรมการ, รศ.พญ.จันทพงษ์ วะลี กรรมการ, น.ส.บุญธรรม กรานทอง กรรมการ, ศ.นพ.ดร.เรณู สมณะ กรรมการ, รศ.พญ.วาณี วิสุทธีเสวีวงศ์ กรรมการ, ศ.ดร.พญ.ศศิธร ผู้กฤติยาภาณี กรรมการ, ผศ.นพ.เอกชัย โคววิสารัช กรรมการ, ผศ.นพ.ปานเทพ สุทธินนท์ กรรมการ, ศ.นพ.สุรศักดิ์ บุรณดิเรกวิทย์ กรรมการ, รศ.พญ.วรพรรณ เสนาณรงค์ กรรมการ, พอ.นพ.สุรจิต สุนทรธรรม กรรมการ, รศ.ภญ.อรลักษณ์ แพร่ตฤกล กรรมการ, ผศ.ดร.สพญ.ศิริวรรณ พรพวงค์ กรรมการ, น.ส.สมทรง ศกุนตนาค กรรมการและเลขานุการ, น.ส.อัญญา ไพจิตรหทัย กรรมการและรองเลขานุการ

homoiopodal -ส่วนยื่นเหมือนกัน ว. มีส่วนยื่นแบบเดียว
ใช้กับเซลล์ประสาท

homokaryon เซลล์สารพันธุกรรมเหมือน น. เซลล์
หลายนิวเคลียส ที่แต่ละนิวเคลียสมีสารพันธุกรรมเหมือนกัน

homokeratoplasty การเปลี่ยนกระจกตาเอกพันธุ์ น.
การถ่ายปลูกกระจกตาโดยใช้กระจกตาจากผู้ที่อยู่ในชนิดพันธุ์
เดียวกัน

homolactic -เฉพาะกรดแลคติก ว. เกี่ยวกับการ
ผลิตกรดแลคติกในอิมบีเดน-เมเยอร์ฮอฟ โดยการหมักของ
แบคทีเรีย

homolateral -ข้างเดียวกัน ว. เกี่ยวกับหรืออยู่หรือ
เกิดขึ้นทางด้านเดียวกันของร่างกาย คมม. *Ipsilateral*

homologen สารประกอบธาตุเหมือน น. สารใน
อนุกรมสารประกอบเคมีที่สร้างโดยเติมธาตุหรือสารเคมีที่
เหมือนกับสารตัวนำ เช่น CH₄, C₂H₆, C₃H₈ คมม. *homo-*
logue

homologous -ตรงกัน ว. ๑. มีโครงสร้าง ตำแหน่ง
กำเนิด หรือสิ่งอื่น ๆ เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น ก. ขนนกกับ
เกล็ดปลา ข. แอนติเจนและแอนติบอดีจำเพาะที่สร้างเมื่อ
ถูกกระตุ้นโดยแอนติเจนนั้น ค. ตำแหน่งแอลลีลบนโครโมโซม

๒. คมม. *alogeneic*

๓. เกี่ยวกับแอนติเจนที่กระตุ้นให้สร้างแอนติบอดีนั้น

homologue ๑. อวัยวะเทียบเคียง น. อวัยวะหรือ
ส่วนของอวัยวะที่เหมือนกัน หรืออวัยวะที่มีโครงสร้าง ตำแหน่ง
และกำเนิดเหมือนกับอวัยวะอีกชิ้นหนึ่ง ดังเช่น ครีบหน้า
ของแมวน้ำกับมือคน

๒. สารประกอบธาตุเหมือน น. คมม. *homologen*

homology ความเหมือน น. คุณภาพเทียบเคียง
หรือหลักฐานเอกลักษณ์แบบเดียวกันหรือโครงสร้างที่เหมือนกัน
เนื่องจากสืบสานจากบรรพบุรุษ

homolysin ตัวสลายเอกพันธุ์ น. สารสลายที่เกิดจาก
ได้รับแอนติเจนชนิดพันธุ์เดียวกัน

homolysis การสลายเอกพันธุ์ ก. การสลายเซลล์
ด้วยสารสกัดจากเนื้อเยื่อชนิดเดียวกัน

homomorphic -ลักษณะเหมือน ว. มีรูปร่างแบบ
เดียวกัน

homomorphosis การเกิดลักษณะเหมือน น. การงอก
แทนที่ส่วนที่หายไปเหมือนของเดิม

homonomous -ตั้งชื่อเหมือน ว. ได้ชื่อส่วนตรงกัน
ในอนุกรม เช่น ชื่อ somites

homonymous ๑. -ชื่อเหมือน ว. มีเสียงหรือชื่อ
เหมือน

๒. -ซิกลานสายตาเหมือน ว. เกี่ยวกับครึ่งลาน
สายตาของตาสองข้างส่วนที่ตรงกัน ได้แก่ ซิกลานสายตาขวา
(ซิกมุกของตาซ้ายและซิกมัมของตาขวา) และซิกลานสายตา
ซ้าย (ซิกมัมของตาซ้ายและซิกมุกของตาขวา)

homophil -ชอบตรงกัน ว. เกี่ยวกับแอนติบอดีที่
ทำปฏิกิริยากับแอนติเจนตรงกัน

homophilic -ชอบตรงกัน ว. ๑. เกี่ยวกับแอนติบอดี
ที่มีสัมพรรคภาพการทำปฏิกิริยากับแอนติเจนจำเพาะ

๒. เกี่ยวกับโมเลกุลยึดจับเซลล์เหมือนกันที่อยู่ติดกัน

homoplastic ๑. -ชนิดพันธุ์เดียวกัน ว. คมม. *alogeneic*

๒. -ส่วนเทียบเหมือน ว. อวัยวะหรือส่วนที่มี
โครงสร้างและหน้าที่คล้ายกัน แต่มีกำเนิดหรือพัฒนาการ
ต่างกัน เช่น ปีกนกกับปีกแมลง

homoplasty ๑. การถ่ายปลูกเนื้อเยื่อเอกพันธุ์ น.
คมม. *alogeneic transplantation*

๒. ความเหมือนต่างพันธุ์ น. ความเหมือนของอวัยวะ
หรือส่วนที่ไม่ได้ร่วมบรรพบุรุษ

homopolymer พอลิเมอร์เหมือน น. สารพอลิเมอร์
ที่โมเลกุลประกอบด้วยกรดแอมิโนชนิดเดียวเรียงต่อกัน

homopolysaccharide พอลิแซ็กคาไรด์เหมือน น.
สารน้ำตาลที่ประกอบด้วยน้ำตาลเหมือนกันชนิดเดียวเรียง
ต่อกัน ดังเช่น กลัยโคเจนเป็นพอลิเมอร์ของกลูโคส

homorganic -อวัยวะผลิตเหมือน ว. เกี่ยวกับการ
ผลิตโดยอวัยวะเดียวกันหรืออวัยวะตรงกัน

homosalate ไฮโมสเลต น. สารประกอบสะลิซิลเลต
ที่ใช้เป็นฉากบังแดด ให้ผลป้องกันรังสีเหนือม่วงบี; ใช้ทำครีม
ผิวหนัง

homoscedasticity สภาพกระจายเหมือน น. สมบัติ
ที่มีความเบี่ยงเบนเท่ากัน

homosexual ๑. -ชอบเพศเหมือน ว. เกี่ยวกับเพศ
เดียวกัน; ฝัเพศเดียวกัน; ตรงข้ามกับรักต่างเพศ

๒. คนชอบเพศเหมือน น. บุคคลที่มีความพึงใจคน
เพศเดียวกัน

homosexuality สภาพฝัเพศเหมือน น. ความ
ต้องการ หรือมีกิจกรรมทางเพศกับเพศเดียวกัน แตกต่างจาก
สภาพฝัหลากหลายเพศ

homospore สปอร์เหมือน น. สิ่งมีชีวิตที่มีสปอร์
ชนิดเดียว เป็นสปอร์ไม่มีเพศ

homosporous -สปอร์เหมือน ว. เกี่ยวกับการมีสปอร์ชนิดเดียวซึ่งสืบพันธุ์แบบไม่มีเพศ

homothallism การสืบพันธุ์เหมือน น. รูปแบบการสืบพันธุ์ที่ไข่ผสมเหมือนผลิตจากเซลล์หนึ่งเชื่อมกับไข่ที่ผลิตจากเซลล์เดียวกัน

homotherm คมม. homeotherm

homothermal คมม. homeothermic

homothermic คมม. homeothermic

homotopic -ตำแหน่งเดิม ว. เกี่ยวกับการเกิดขึ้นที่แห่งเดียวกัน

homotransplant เนื้อเยื่อถ่ายปลูกเอกพันธุ์ น. คมม. allograft

homotype แบบเหมือน น. ส่วนที่เหมือนกัน ดังเช่นอวัยวะที่อยู่ด้านตรงข้าม เช่น มือ

homovanillic acid กรดโฮโมวานิลลิก น. ผลผลิตจากการแปรรูปของแคเทคอลแอมีน มีระดับสูงขึ้นในปัสสาวะของผู้ป่วยเนื้องอกที่คัดหลั่งแคเทคอลแอมีน เช่นต่อมหมวกไตจากเนื้อเยื่อเมโรแมพิน อักษรย่อ HVA

homoxenous -มีผู้เหย้าเดียว ว. เกี่ยวกับการมีตัวถูกเบียนชนิดเดียวในวงจรชีวิต เช่นปรสิตบางชนิด คมม. monoxenous

homozyotic -พันธุ์เดียว ว. เกี่ยวกับสัตว์ที่เหมือนกันหรือชนิดพันธุ์เหมือนกัน

homozygosis การเกิดไข่ผสมแอลลีลเหมือน น. การรวมตัวของไข่กับเชื้อสฤจิที่มีแอลลีลโลคัสหนึ่งหรือหลายโลคัสเหมือนกัน

homozygosity สภาพไข่ผสมเหมือน น. การมีแอลลีลเหมือนคู่หนึ่งที่โลคัสเดียว

homozygote ไข่ผสมเหมือน น. ผู้ที่มีสภาพไข่ผสมแอลลีลเหมือน

homunculus แผนที่มีสมองควบคุมกาย น. ภาพร่างมนุษย์ย่อส่วนแสดงบริเวณเคลื่อนไหวและรับรู้ความรู้สึกของร่างกายตรงกับบริเวณเปลือกสมองใหญ่ที่ควบคุมการเคลื่อนไหวและความรู้สึกปฐมภูมิ ขนาดบริเวณร่างกายแต่ละแห่งเป็นสัดส่วนกับบริเวณที่ควบคุมในสมองใหญ่

honey น้ำผึ้ง น. สารหวานที่ผึ้งสร้าง ประกอบด้วยกลูโคสและฟรุคโทส ร้อยละ ๖๒ ถึง ๘๓ ที่เหลือเป็นลิวโครลเด็กซทริน กรดมาลิก และกรดน้ำส้ม มีความเป็นกรดเบส ๓.๘ ถึง ๔.๓

hood สิ่งคลุม น. ส่วนปกคลุมอ่อนที่ปรับได้

extensor hood สิ่งคลุมตัวเหยียด น. เอ็นเหยียดรูปสามเหลี่ยมเกาะหลังกระดูกนิ้วชี้ขึ้นแรก ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เอ็นกล้ามเนื้อบริคัล และกล้ามเนื้ออินเตอร์ออสเสียส เกาะด้วยเอ็นนี้เคลื่อนไหวได้รอบข้อโคนนิ้ว คมม. extensor aponeurosis, dorsal digital expansion, extensor expansion

tooth hood ฟาฟัน น. คมม. dental operculum

hook ตะขอ น. ๑. อุปกรณ์รูปโค้ง ปลายแหลมคม ออกแบบเป็นขอเกี่ยวเพื่อใช้จับ ยก หรือดึงเนื้อเยื่อ

๒. สิ่งโค้งงอ ลักษณะเหมือนตะขอ

hook of hamate bone ตะขอกระดูกฮามेट น. ส่วนโค้งคล้ายเบ็ดที่ด้านหางของกระดูกฮามेट (กระดูกข้อมือชั้นในแถวล่าง) เป็นที่เกาะของโครงสร้างอื่นๆ

muscle hook ตะขอกล้ามเนื้อ น. อุปกรณ์งอโค้งใช้ยึดและแยกกล้ามเนื้อรอบดวงตา คมม. squint hook

palate hook ตะขอเพดาน น. อุปกรณ์งอโค้งใช้ยกเพดานปากสอดกล้องตรวจจุมูกด้านหลัง

skin hook ตะขอหนัง น. เครื่องมือรูปร่างคล้ายปากคีบ ใช้แหวกหนังตรงรอยกริด

squint hook ตะขอตาเหล่ น. คมม. muscle hook

Tyrrell hook ตะขอเทอร์เรลล์ น. ขอเกี่ยวพอมยาวใช้ในศัลยกรรมกระดูก

hookworm พยาธิปากขอ น. หนอนตัวกลมวงศ์ Ancylostomatidae

American hookworm พยาธิปากขออเมริกัน น. พยาธิปากขอพบในทวีปอเมริกา ก่อโรคในคนและอาจพบในหมู รูปร่างคล้าย *Ancylostoma duodenale* แต่ตัวสั้นและพอมกว่า ภายในช่องปากบริเวณคอหอยมีแผงหนามคม ๔ ชุด และฟันรูปกรวยอยู่ด้านบน คมม. *Ancylostoma americanum*, *Necator americanus*, *New World hookworm*, *Uncinaria americana*

dog hookworm พยาธิปากขอสุนัข น. พยาธิปากขอในสุนัข ได้แก่ *Ancylostoma braziliense* และ *Ancylostoma caninum*

European hookworm พยาธิปากขอยุโรป น. พยาธิปากขอชนิดที่พบบ่อยในทวีปยุโรป เพศผู้ลำตัวยาว ๑๐-๑๒ มิลลิเมตร ตัวเมียโตกว่าตัวผู้ อาศัยในลำไส้เล็ก คมม. *Ancylostoma duodenale*, *Old World hookworm*

New World hookworm พยาธิปากขอโลกใหม่ น. คมม. *American hookworm*, *Ancylostoma americanum*, *Necator americanus*, *Uncinaria americana*

Old World hookworm พยาธิปากขอโลกเก่า น. คมม. *Ancylostoma duodenale*, *European hookworm*

rat hookworm พยาธิปากขอหนู น. พยาธิวงศ์ Trichostrongylidae เป็นปรสิตของหนู คมม. *Nippostrongylus brasiliensis*, *Nippostrongylus muris*

hookworm of ruminants พยาธิปากขอสัตว์เคี้ยวเอื้อง น. พยาธิวงศ์ Ancylostomatidae เป็นปรสิตของวัวควาย แกะ และสัตว์เคี้ยวเอื้องอื่นๆ คมม. *Bunostomum*, *Monodontus*

hook-up วิธีเกี่ยว น. การจัดวงจร อุปกรณ์ และขั้วไฟฟ้า เพื่อการวินิจฉัยหรือการบำบัดรักษาจำเพาะ

Hoover sign อาการแสดงชูเวอร์ น. ๑. คนปกติหรือผู้ป่วยอัมพาตที่นอนหงาย ถ้ากดขาข้างหนึ่งลงแนบพื้น ขาอีกข้างหนึ่งจะกระดกขึ้นทันที อาการแสดงนี้ไม่พบในผู้ป่วยจิตเกินและกรณีแสวงทำ คมม. Grasset-Gaussel Hoover sign ๒. ขอบซีโครงทั้งสองข้างหุบเข้าหาแนวกลางหน้าท้องเวลาหายใจเข้า พบในผู้ป่วยโรคถุงลมโป่งพองที่เป็นมาก และพบหุบเข้าข้างเดียวข้างที่กะบังลมแบนราบเนื่องจากมีสารน้ำหรืออากาศในโพรงเยื่อหุ้มปอดข้างนั้น

HOP เอชโอพี น. อักษรย่อของขนานยาเคมีบำบัด ประกอบด้วย hydroxydaunomycin (doxorubicin), ออนโคพวิน (vincristine) และเพรดนิโลโลน

hormone ฮอร์โมน น. สารเคมีที่สร้างโดยอวัยวะหรือเซลล์ของอวัยวะ หรือเซลล์ที่แยกกระจาย มีฤทธิ์จำเพาะควบคุมการทำงานของอวัยวะใดอวัยวะหนึ่งหรือหลายอวัยวะ ปัจจุบันรวมเรียกสารต่างๆ ที่ออกฤทธิ์เหมือนกันที่ไม่ได้สร้างจากต่อม ดู endocrine system

adaptive hormone ฮอร์โมนปรับตัว น. ฮอร์โมนที่หลังเมื่อสิ่งมีชีวิตต้องปรับตัวให้เข้ากับภาวะแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย เพื่อทำให้สามารถรับมือกับภาวะนั้นได้ เช่น คอร์ติโคสเตียรอยด์ และคอร์ติโคโทรปิน

adenohypophysial hormone ฮอร์โมนต่อมใต้สมองส่วนหน้า คมม. anterior pituitary hormone

adipokinetic hormone ฮอร์โมนสลายไขมัน น. ชื่อเดิมของ β -lipotropin คมม. lipolytic hormone

adrenocortical hormone ฮอร์โมนต่อมหมวกไตส่วนนอก น. คอร์ติโคสเตียรอยด์ที่สร้างจากต่อมหมวกไตส่วนนอก ได้แก่ กลูโคคอร์ติคอยด์ และมีเนอราลโอโคคอร์ติคอยด์ และรวมแอนโดรเจน โพรเจสเตอโรน และเอสโตรเจน คมม. corticosteroid

adrenocorticotrophic hormone ฮอร์โมนเลี้ยงต่อมหมวกไตส่วนนอก น. คมม. corticotropin

adrenomedullary hormone ฮอร์โมนต่อมหมวกไตส่วนใน น. สารหลังจากต่อมหมวกไตส่วนใน ได้แก่ เอพิเนฟริน และนอร์เอพิเนฟริน

androgenic hormone ฮอร์โมนเพศชาย น. คมม. androgen

anterior pituitary hormone ฮอร์โมนต่อมใต้สมองส่วนหน้า น. สารหลังโดยต่อมใต้สมองกลีบหน้า ประกอบด้วย ทยโรโทรปิน โพรแลกติน ฮอร์โมนกระตุ้นฟองไข่ ฮอร์โมนตกไข่ ปีตา-ลิโพโทรปิน และคอร์ติโคโทรปิน คมม. adeno-hypophysial hormone

antidiuretic hormone ฮอร์โมนด้านการหลังปัสสาวะ น. ๑. ฮอร์โมนต่อมใต้สมองส่วนหลังสร้างที่ฮัยโปทาลามิกนิวเคลียส มีฤทธิ์ต่อเซลล์บุท่อไตฝอย ทำให้ดูดน้ำกลับเข้าไ้มากขึ้น ปัสสาวะเข้มข้นมากขึ้นและซึมเยื่อจางลง ปริมาณปัสสาวะลดลง; อัตราการหลังควบคุมโดยความเข้มข้นของพลาสมา

๒. สารสังเคราะห์ที่ด้านการหลังปัสสาวะ ใช้รักษาโรคเบาจิตส่วนกลาง ให้สูดดมหรือฉีด; ฉีดเข้ากล้ามเนื้อเพื่อทดสอบแยกสาเหตุของโรคเบาจิตว่าเกิดจากส่วนกลางหรือจากไต คมม. vasopressin

antimüllerian hormone ฮอร์โมนด้านท่อมีลเลเรียน น. กลัยโคโปรตีนสร้างโดยเซลล์เซอร์โทลีในอัณฑะทารกในครรภ์ ออกฤทธิ์กีดการสร้างท่อมีลเลเรียน ป้องกันการพัฒนาตลูกและท่อไข่ มีอิทธิพลควบคุมการแสดงเพศชาย คมม. müllerian duct inhibitory factor, müllerian inhibiting factor, müllerian inhibiting substance, müllerian regression factor

chromaffin hormone ฮอร์โมนโมรเมฟฟิน น. ฮอร์โมนที่หลังจากเซลล์โมรเมฟฟิน ส่วนใหญ่เป็นเอพิเนฟริน corpus luteum hormone ฮอร์โมนคอร์ปัสลูเทียม น. คมม. progesterone

cortical hormone คมม. corticosteroid

corticotropin-releasing hormone ฮอร์โมนปลดปล่อยคอร์ติโคโทรปิน น. นิวโรเปปไทด์ที่กระตุ้นการสร้างคอร์ติโคโทรปิน หลังจากฮัยโปทาลามัส ตับอ่อน หรือสมอง

diabetogenic hormone ฮอร์โมนกำเนิดเบาหวาน น. ฮอร์โมนที่กระตุ้นการสร้างน้ำตาล เช่น คอร์ติสอล คมม. diabetogenic factor

ectopic hormone **ฮอร์โมนนอกแหล่ง** น. ฮอร์โมนที่หลังจากเนื้องอกหรือเซลล์ที่อยู่นอกตำแหน่งปกติ การตรวจพบฮอร์โมนพวกนี้ช่วยบอกชนิดเนื้องอก

estrogenic hormone **ฮอร์โมนเอสโตรเจน** น. *ค.ม.ม. estrogen*

eutopic hormone **ฮอร์โมนในแหล่ง** น. เปปไทด์ที่หลังจากเนื้อเยื่อที่อยู่ในตำแหน่งปกติ หรือจากเนื้องอกเนื้อเยื่อนั้น

fat-mobilizing hormone **ฮอร์โมนเคลื่อนไขมัน** น. *ค.ม.ม. lipolytic hormone*

female sex hormone **ฮอร์โมนเพศหญิง** น. *ค.ม.ม. estrogen*

fibroblast growth hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นการเจริญไฟโบรบลาสต์** น. ฮอร์โมนเปปไทด์ที่หลังจากต่อมใต้สมองช่วยกระตุ้นการงอกเจริญของเซลล์หลายชนิด เช่น เซลล์บุหลอดเลือด และควบคุมการสร้างหลอดเลือดในเนื้อเยื่อ

follicle-stimulating hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นฟองไข่** น. กลัยโคเปปไทด์จากต่อมใต้สมองส่วนหน้า กระตุ้นการเจริญเติบโตเข้าสู่ภาวะสมบูรณ์ของฟองไข่ในรังไข่ กระตุ้นการหลั่งเอสโตรเจน ทำให้ผนังมดลูกเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะเฉพาะระยะแรกของรอบระดู (ระยะเซลล์เพิ่มจำนวน) และกระตุ้นการสร้างอสุจิในเพศชาย *ค.ม.ม. follitropin*

follicle-stimulating hormone-releasing hormone (FSH-RH) **ฮอร์โมนปลดปล่อยฮอร์โมนกระตุ้นฟองไข่ (เอฟเอสเอชอาร์เอช)** น. ดู follicle-stimulating hormone

galactopoietic hormone **ฮอร์โมนสร้างน้ำนม** น. *ค.ม.ม. prolactin*

gastrointestinal hormone **ฮอร์โมนกระเพาะอาหารลำไส้** น. ฮอร์โมนที่สร้างในกระเพาะอาหารและลำไส้ ออกฤทธิ์ควบคุมการเคลื่อนไหวและการหลั่งสารในทางเดินอาหาร ได้แก่ gastrin, secretin และ cholecystokinin

gonadotropic hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นต่อมเพศ** น. *ค.ม.ม. gonadotropin*

gonadotropin-releasing hormone **ฮอร์โมนปลดปล่อยโกนาโดโทรปิน** น. โดยทั่วไปหมายถึงปัจจัยจากฮัยโปทาลามัสที่กระตุ้นการปลดปล่อยฮอร์โมนกระตุ้นฟองไข่ และฮอร์โมนทำให้ไขสุก *ค.ม.ม. luteinizing hormone-releasing hormone*

growth hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นการเติบโต** น. ฮอร์โมนจากต่อมใต้สมองส่วนหน้า ควบคุมอัตราการเจริญเติบโตของกระดูกและอวัยวะภายใน การหลั่งฮอร์โมนนี้บางส่วนควบคุมโดยฮัยโปทาลามัส

growth hormone release-inhibiting hormone **ฮอร์โมนยับยั้งการปลดปล่อยฮอร์โมนกระตุ้นการเติบโต** น. *ค.ม.ม. somatostatin*

growth hormone-releasing hormone **ฮอร์โมนปลดปล่อยฮอร์โมนกระตุ้นการเติบโต** น. นิวโรเปปไทด์สร้างที่ฮัยโปทาลามัส จับกับตัวรับจำเพาะบนโซมาโทโทรฟ (somatotrophs) ของแอดิโนฮัยโปฟัยลิส และกระตุ้นการหลั่งฮอร์โมนกระตุ้นการเติบโต *ค.ม.ม. somatotropin, somatotrophic hormone*

human growth hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นการเติบโตมนุษย์** น. ดู growth hormone

hypophysiotropic hormone **ฮอร์โมนตำราต่อมใต้สมอง** น. ฮอร์โมนสร้างโดยฮัยโปทาลามัส ส่วนใหญ่ออกฤทธิ์ปลดปล่อยฮอร์โมนรักษาการทำงานที่ต่อมไร้ท่อของเซลล์แอดิโนฮัยโปฟัยลิส

inhibiting hormone **ฮอร์โมนยับยั้ง** น. ฮอร์โมนยับยั้งการปลดปล่อยฮอร์โมนจากอวัยวะ เช่น ฮอร์โมนจากฮัยโปทาลามัสที่ออกฤทธิ์ต่อต่อมใต้สมอง ได้แก่ โพลีลิสทาทิน ฮอร์โมนยับยั้งโปรแลคติน โสมาโทสตาทิน เป็นต้น

interstitial cell-stimulating hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นเซลล์อินเทอร์สตีเชียล** น. *ค.ม.ม. luteinizing hormone*

intestinal hormone **ฮอร์โมนลำไส้** น. ฮอร์โมนที่ผลิตในลำไส้ รวมทั้งฮอร์โมนที่สร้างจากเซลล์ต่อมไร้ท่อของลำไส้ และฮอร์โมนจากแหล่งอื่นที่ช่วยย่อยอาหารและกระบวนการอื่นของลำไส้

juvenile hormone **ฮอร์โมนวัยอ่อน** น. สารคัดหลั่งจากคอร์พอร่าอัลลาตา ออกฤทธิ์ป้องกันการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง ทำให้แมลงคงอยู่ในระยะลาร์วา และช่วยให้ลาร์วาลอกคราบหลายครั้ง จนมีขนาดก่อนเป็นดักแด้

lactation hormone **ฮอร์โมนสร้างน้ำนม** น. *ค.ม.ม. lactogenic hormone, prolactin*

lactogenic hormone **ฮอร์โมนสร้างน้ำนม** น. *ค.ม.ม. lactation hormone, prolactin*

lipolytic hormone **ฮอร์โมนสลายไขมัน** น. กลุ่มฮอร์โมนที่ช่วยย่อยไตรเอคิลกลีเซอรอล เป็นไดเอคิลกลีเซอรอล โมโนเอคิลกลีเซอรอล กลีเซอรอล และกรดไขมัน ได้แก่ แคทีคอลแอมีน กลูคาгон และฮอร์โมนกระตุ้นการเติบโต ในกรณีที่มีปริมาณมากจะพบคอร์ทิโคโทรฟิน และฮอร์โมนกระตุ้นต่อมธัยรอยด์ *ค.ม. fat-mobilizing hormone*

fat-mobilizing hormone **ฮอร์โมนเคลื่อนไขมัน** น. *ค.ม. lipolytic hormone*

lipotropic hormone **ฮอร์โมนชอบไขมัน** น. *ค.ม. lipotropin*

local hormone **ฮอร์โมนเฉพาะที่** น. สารที่มีสมบัติคล้ายฮอร์โมน ออกฤทธิ์เฉพาะแห่งของร่างกาย ส่วนมากสลายตัวเร็ว เช่น ฮิสตามีน ลีโรโทนิน แอนจิโอเทนซิน พรอสตาแกลนดิน *ค.ม. autacoid, autocoid*

autocoid **ออโทคอยด์** น. *ค.ม. local hormone*

luteal hormone **ฮอร์โมนลูเทียม** น. *ค.ม. progesterone*

lutinizing hormone **ฮอร์โมนตกไข่** น. ฮอร์โมนโกนาโดโทรฟินจากต่อมใต้สมองส่วนหน้า เป็นกลัยโคโปรตีน มีฤทธิ์กระตุ้นเซลล์สร้างไข่ทำให้ไข่ตก กระตุ้นการหลั่งแอนโดรเจนและโพรเจสเตอโรนในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม ทำหน้าที่เร่งและคงสภาพระยะสร้างสาคัดหลัง ทำให้เกิดภาวะพร้อมสืบพันธุ์และรอบระดู กระตุ้นการสร้างคอร์ปัสลูเทียมในเพศหญิง และกระตุ้นเซลล์เลดิกในอัมตะให้มีพัฒนาการและทำหน้าที่ *ค.ม. interstitial cell-stimulating hormone, lutropin*

lutinizing hormone-releasing hormone **ฮอร์โมนปลดปล่อยฮอร์โมนสร้างคอร์ปัสลูเทียม** น. ฮอร์โมนเพปไทด์ ๑๐ เส้น สร้างจากรอยนูนกลางฮัยโพทาลามัส จับกับตัวรับจำเพาะบนโกนาโดโทรฟของต่อมใต้สมองส่วนหน้า กระตุ้นให้ปลดปล่อยฮอร์โมนกระตุ้นฟองไข่และฮอร์โมนสร้างคอร์ปัสลูเทียม

luteotropic hormone **ฮอร์โมนสร้างน้ำนม** น. *ค.ม. prolactin*

interstitial cell-stimulating hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นเซลล์อินเทอร์สตีเชียล** น. *ค.ม. lutinizing hormone, lutropin*

thyrotropic hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นธัยรอยด์** น. *ค.ม. thyroid-stimulating hormone, thyrotropin*

male sex hormone **ฮอร์โมนเพศชาย** น. *ค.ม.*

androgen

melanocyte-stimulating hormone **ฮอร์โมนกระตุ้นเซลล์เมลานิน** น. ฮอร์โมนสร้างโดยต่อมใต้สมองส่วนหน้า เปลี่ยนรูปจากโพร-โอพีโอเมลานินคอร์ทิน *ค.ม. intermedin, melanotropin*

melanophore-stimulating hormone *ค.ม. melanocyte-stimulating hormone, intermedin, melanocyte-stimulating hormone, melanotropin*

neurohypophysial hormone **ฮอร์โมนต่อมใต้สมองส่วนหลัง** น. *ค.ม. posterior pituitary hormone*

ovarian hormone **ฮอร์โมนรังไข่** น. ฮอร์โมนสร้างที่รังไข่ เช่น เอสโตรเจน สารเตรียมตั้งครรภ์

parathyroid hormone **ฮอร์โมนพาราธัยรอยด์** น. พอลิเพปไทด์หลังจากต่อมพาราธัยรอยด์ ประกอบด้วยกรดแอมิโน ๘๔ ตัว มีฤทธิ์ส่งเสริมการปล่อยแคลเซียมออกจากกระดูกสู่สารน้ำนอกเซลล์ โดยกระตุ้นเซลล์สร้างกระดูกและยับยั้งเซลล์สร้างกระดูก ส่งเสริมการดูดซึมแคลเซียมในลำไส้ และดึงแคลเซียมกลับสู่ท่อไต และเพิ่มการขับฟอสเฟตออกจากไต ฮอร์โมนนี้เป็นตัวสำคัญที่ควบคุมการแปรรูปของกระดูก เมื่อระดับแคลเซียมในสารน้ำนอกเซลล์ต่ำ ฮอร์โมนจะหลั่งเพิ่มขึ้น ออกฤทธิ์ตรงข้ามกับแคลซิโทนิน *ค.ม. parathormone, parathyrin*

pituitary hormone **ฮอร์โมนต่อมใต้สมอง** น. *ค.ม. anterior pituitary hormone, posterior pituitary hormone*

placental hormone **ฮอร์โมนรก** น. ฮอร์โมนสร้างที่รก ประกอบด้วย chorionic gonadotropin และสารบางชนิดที่แสดงฤทธิ์เอสโตรเจน โพรเจสเตอโรน และแอนโดรเจนคอร์ทิคอยด์

placental growth hormone **ฮอร์โมนรกกระตุ้นการเติบโต** น. *ค.ม. human placental lactogen*

posterior pituitary hormone **ฮอร์โมนต่อมใต้สมองส่วนหลัง** น. ฮอร์โมนสร้างจากเซลล์ประสาทนิวเคลียสฮัยโพทาลามัส และสะสมที่ปลายเซลล์ประสาทในต่อมใต้สมองส่วนหลัง มีสารสำคัญ ได้แก่ เพ็พโซเพรสซิน และออกซิโทซิน *ค.ม. neurohypophysial hormone*

progestational hormone **ฮอร์โมนเตรียมตั้งครรภ์** น. *ค.ม. progesterone*

prolactin-inhibiting hormone **ฮอร์โมนยับยั้งฮอร์โมน**

สร้างน้ำนม น. ฮอร์โมนสร้างที่ฮัยโพธาลามัส มีฤทธิ์ยับยั้งฮอร์โมนสร้างน้ำนมที่สร้างโดยต่อมใต้สมองส่วนหน้า *ค.ม.ม. prolactin-inhibiting factor, prolactostatin*

prolactin-releasing hormone ฮอร์โมนปลดปล่อยฮอร์โมนสร้างน้ำนม น. เพ็ทโลแอ็กทิพอินเทสทินัลเพปไทด์สร้างที่ฮัยโพธาลามัส ออกฤทธิ์กระตุ้นการหลั่งฮอร์โมนสร้างน้ำนมจากต่อมใต้สมองส่วนหน้า; ฮอร์โมนปลดปล่อยฮอร์โมนกระตุ้นยับยรอยด์ก็มีฤทธิ์นี้ *ค.ม.ม. prolactin-releasing factor, prolactoliberin*

parathyroid hormone ฮอร์โมนไทรพาราไธรอยด์ น. สารตั้งต้นของฮอร์โมนพาราไธรอยด์ เป็นสารชีวสังเคราะห์ไร้ฤทธิ์ ขนาดโมเลกุลใหญ่กว่าฮอร์โมนออกฤทธิ์

releasing hormone ฮอร์โมนปลดปล่อย น. ฮอร์โมนที่ทำให้เกิดการปลดปล่อยฮอร์โมนจากอวัยวะอื่น เช่น ฮอร์โมนจากฮัยโพธาลามัสที่ออกฤทธิ์ต่อต่อมใต้สมองส่วนหน้าสำหรับสารที่ยังไม่รู้โครงสร้างเคมีเรียกว่า releasing factor

sex hormone ฮอร์โมนเพศ น. ฮอร์โมนเอสโตรเจนและแอนโดรเจน

somatotropic hormone ฮอร์โมนเจริญกาย น. *ค.ม.ม. growth hormone, somatotropic hormone*

somatotropic hormone ฮอร์โมนเจริญกาย น. *ค.ม.ม. growth hormone, somatotropic hormone*

somatotropin release-inhibiting hormone ฮอร์โมนยับยั้งการหลั่งฮอร์โมนเจริญกาย น. *ค.ม.ม. somatostatin*

somatotropin-releasing hormone ฮอร์โมนปลดปล่อย

ฮอร์โมนเจริญกาย น. *ค.ม.ม. growth hormone-releasing hormone*

steroid hormone ฮอร์โมนสเตียรอยด์ น. ฮอร์โมนหลังจากต่อมหมวกไตส่วนนอก อัณฑะ รังไข่ และรก ได้แก่ โพรเจสเตโรเจน กลูโคคอร์ติคอยด์ มีเนอราโลคอร์ติคอยด์ แอนโดรเจน และเอสโตรเจน เมื่อจับกับตัวรับจำเพาะจะสร้างสารเชิงซ้อน จึงมีฤทธิ์ส่งเสริมหรือยับยั้งการทำงานของหน่วยพันธุกรรมบางหน่วย

thyroid hormone ฮอร์โมนไธรอยด์ น. ฮอร์โมนสร้างที่ต่อมไธรอยด์ ได้แก่ ไธรอกซิน ไทรโอไอโดไธโรนิน และแคลซิโทนิน

thyroid-stimulating hormone ฮอร์โมนกระตุ้นไธรอยด์ น. *ค.ม.ม. thyrotropic hormone, thyrotropin*

thyrotropic hormone ฮอร์โมนชอบไธรอยด์ น. *ค.ม.ม. thyroid stimulating hormone, thyrotropin*

thyrotropin-releasing hormone ฮอร์โมนปลดปล่อยฮอร์โมนกระตุ้นไธรอยด์ น. เพปไทด์ ๓ เส้น สร้างจากกรวยฐานด้านล่างของฮัยโพธาลามัส กระตุ้นต่อมใต้สมองส่วนหน้าให้ปลดปล่อยฮอร์โมนกระตุ้นไธรอยด์ ฮอร์โมนนี้ทำหน้าที่ส่งเสริมปัจจัยปลดปล่อยฮอร์โมนสร้างน้ำนม ใช้ในการวินิจฉัยภาวะไธรอยด์มากเกินไปและโรคเกรฟส์ และวินิจฉัยแยกภาวะไธรอยด์น้อยเกินไปปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ *ค.ม.ม. thyroliberin ถ้าเป็นสารสังเคราะห์เรียก protirelin*